

Spis treści

1. Bóle głowy	17
Klasyfikacja bólów głowy	17
Diagnostyka	19
Wywiad	19
Badanie stanu ogólnego i neurologicznego	20
Migrena	21
Leczenie	23
Klasterowy ból głowy	27
Leczenie	28
Napięciowy ból głowy	29
Leczenie	29
Neuralgia nerwu V	30
Leczenie	30
Zapalenie tętnicy skroniowej	30
Leczenie	31
Przewlekła napadowa hemikrania	31
Leczenie	31
Ból głowy związany ze wzmożeniem ciśnienia śródczaszkowego	31
Leczenie	32
Łagodne nadciśnienie śródczaszkowe (rzekomy guz mózgu)	32
Leczenie	32
 2. Zawroty głowy	 33
Diagnostyka	34
Wywiad	34

Badania fizykalne	34
Badania pracowniane	36
Zawroty pochodzące z układu przedsionkowego	37
Leczenie objawowe	37
Choroba Ménière'a	38
Łagodne zawroty położeniowe	38
Zawroty pourazowe	38
Ostre toksyczne zapalenie błędnika	39
Poinfekcyjne zapalenie nerwu przedsionkowego	39
Choroba lokomocyjna	39
Zawroty głowy pochodzenia ośrodkowego	40
Choroby naczyniowe układu nerwowego	40
Guz kąta mostowo-mózdkowego	40
Stwardnienie rozsiane	42
Migrena podstawna	42
Padaczka	42
Procesy patologiczne w mózdku	42
Leki powodujące zawroty głowy	42
Zaburzenia równowagi związane z wiekiem	43

3. Udar mózgu 44

Klasyfikacja udarów	44
Niedokrwienie mózgu i zawał mózgu	45
Diagnostyka	45
Leczenie udaru niedokrwinnego w okresie ostrym	49
Postępowanie ogólnomedyczne	51
Obrzęk mózgu	53
Napady padaczkowe	54
Depresja, apatia i zaburzenia emocjonalne	54
Leki poprawiające krążenie mózgowe	55
Inne leki	57
Rehabilitacja	58
Szczególne postaci udaru niedokrwinnego	58
Krwotok mózgowy	59
Leczenie	60
Wtórna profilaktyka udaru	60
Leki przeciwplatekcyjne	63
Doustne antykoagulanty	64

Operacja tętnic szyjnych	65
Krwotok podpajęczynówkowy	66
Diagnostyka	66
Leczenie	67
 4. Padaczka	 70
Klasyfikacja napadów (uproszczona)	70
Napady częściowe (ogniskowe)	70
Napady uogólnione	71
Stan padaczkowy	72
Szczególne postaci padaczek i napadów drgawkowych	72
Zaburzenia psychiczne w padaczce	73
Zaburzenia zależne od schorzenia mózgu	
powodującego padaczkę	73
Zaburzenia związane bezpośrednio z napadami	73
Diagnostyka	74
Różnicowanie	75
Leczenie	75
Ogólne zasady leczenia	75
Leki przeciwpadaczkowe	78
Leczenie stanu padaczkowego	85
Leczenie podczas ciąży, porodu i laktacji	87
Leczenie chirurgiczne	88
Leczenie drgawek gorączkowych	88
Poradnictwo w padaczce	89
Wybór zawodu	89
Poradnictwo genetyczne	89
 5. Ołępienie	 90
Ocena sprawności umysłowej	90
Diagnostyka	92
Ołępienie na tle procesu pierwotnie zwyrodnieniowego	93
Choroba Alzheimera	93
Ołępienie z ciałkami Lewy'ego	98
Choroba Picka	98
Ołępienie czołowo-skroniowe	99
Ołępienie czołowo-skroniowe z chorobą neuronu ruchowego	99

Zespoły otępienne w przebiegu innych chorób	99
Otępienie naczyniopochodne	100
Otępienie w wyniku guzów mózgu	101
Otępienie na skutek alkoholizmu	101
Otępienie w wyniku przyjmowania leków	102
Otępienie na skutek niedoboru witaminy B ₁₂	102
Zaburzenia hormonalne a otępienie	102
Choroby przewlekłe powodujące otępienie	102
Wodogłowie normotensyjne	103
Choroba Creutzfeldta i Jakoba	104
Choroba Huntingtona	104

6. Choroby układu pozapiramidowego 105

Choroba Parkinsona	105
Diagnostyka	105
Rokowanie	107
Leczenie	107
Polekowe zespoły pozapiramidowe	113
Płasawica Huntingtona	115
Diagnostyka	115
Rokowanie	115
Leczenie	116
Choroba Wilsona	116
Diagnostyka	116
Rokowanie	117
Leczenie	117
Zapobieganie	118
Dystonia	119
Klasyfikacja dystonii	119
Diagnostyka	119
Rokowanie	120
Leczenie	120
Kurcz powiek	120
Diagnostyka	121
Leczenie	121
Zespoły tików	122
Diagnostyka	122
Rokowanie	122

Leczenie	122
Balizm	123
Diagnostyka	123
Rokowanie	123
Leczenie	124
Drżenie	124
Leczenie	125
Mioklonie	126
Diagnostyka	126
Rokowanie	126
Leczenie	126
Zespół niespokojnych nóg	127
Leczenie	127

7. Stwardnienie rozsiane 128

Objawy	128
Diagnostyka	129
Rokowanie	131
Leczenie	132
Łagodzenie następstw rzutu	132
Zapobieganie postępowi choroby	134
Leczenie objawowe	137
Rehabilitacja	144

8. Zakażenia 145

Diagnostyka	145
Wywiad	145
Badanie chorego	146
Badania podstawowe	146
Inne badania	147
Powikłania ogólnomedyczne	147
Ropne bakteryjne zapalenie opon	148
Zasady leczenia antybiotykami	148
Wybór antybiotyku	149
Powikłania ropnego zapalenia opon	151
Rokowanie	153

Ropień mózgu	153
Leczenie	154
Gruźlica układu nerwowego	154
Gruźlicze zapalenie opon	154
Gruźliczak	155
Leczenie	155
Grzybicze zapalenie opon	156
Leczenie	157
Kiła układu nerwowego	157
Diagnostyka	157
Kiła bezobjawowa układu nerwowego	158
Kiła objawowa układu nerwowego	159
Kiła wrodzona układu nerwowego	161
Borelioza	161
Zakażenia wirusowe	162
Aseptyczne łagodne zapalenie opon i mózgu	162
Opryszczkowe zapalenie mózgu	163
Zapalenie rogów przednich rdzenia kręgowego	163
Inne zakażenia enterowirusami	164
Wścieklizna	164
Zakażenie HIV (AIDS)	165
Choroba Creutzfeldta i Jakoba	166
Podostre stwardniające zapalenie mózgu (SSPE)	166
Podostra encefalopatia różyczkowa	167
Encefalopatie poinfekcyjne	167
Półpasiec	168
Toksoplazmoza	168
Wągrzyca	169
Włośnica	170

9. Nowotwory 171

Diagnostyka	172
Leczenie	173
Leczenie chirurgiczne	173
Radioterapia	174
Chemioterapia	174
Leczenie objawowe przeciwobrzękowe	174
Klasyfikacja nowotworów układu nerwowego	175

Guzy mózgu	176
Glejaki	176
Oponiak	178
Nerwiak osłonkowy nerwu słuchowego	179
Guzy przysadki	179
Mikrogruczolaki	179
Makrogruczolaki	180
Guzy w okolicy szyszynki	180
Wyściółczak	181
Czaszkogardlak	181
Naczyniak płodowy	181
Pierwotne chłoniaki mózgu	182
Przerzuty do mózgu	182
Rakowatość opon i nacieki limfatyczne w oponach	183
Guzy kanału kręgowego	184
Nerwiak osłonkowy	184
Oponiak	184
Gwiaździk i wyściółczak	184
Przerzuty do rdzenia	185
Zespoły neurologiczne występujące w przebiegu nowotworów	185
Zespoły paraneoplastyczne	185
Encefalopatia metaboliczna	187
Choroby naczyniowe	188
Postępująca podostra encefalopatia wieloogniskowa	188
 10. Choroby mięśni	 189
Dystrofie mięśniowe	189
Rozpoznanie	190
Leczenie	190
Profilaktyka	191
Dystrofia miotoniczna	191
Rozpoznanie	192
Leczenie	193
Profilaktyka	193
Zapalenie wielomięśniowe i skórno-mięśniowe	193
Leczenie	194

<i>Rhabdomyolysis</i> (mioglobulinuria)	194
Leczenie	194
Oslabienie siły mięśniowej związane z chorobami ogólnoustrojowymi	195
Leczenie	195
Porażenie okresowe	195
Miastenia	196
Leczenie	197
Przełom	200
Miastenia oczna	201
Miastenia a cięża	201
Miastenia u noworodków	201
Zespół miasteniczny Lamberta i Eatona	202
Leczenie	202
Botulizm	202
Leczenie	203
Tężec	203
Leczenie	203
Profilaktyka	204

11. Uszkodzenie obwodowego układu

nerwowego	205
Radikulopatie	208
Polineuropatie	209
Leczenie	209
Ostre idiopatyczne demielinizacyjne zapalenie wielokorzeniowo-nerwowe	209
Przewlekłe demielinizacyjne zapalenie wielokorzeniowo-nerwowe	211
Cukrzyca	211
Neuropatie toksyczne	213
Neuropatie z niedoborów	213
HIV	214
Mononeuropatie	214
Leczenie	215
Neuropatie z ucisku	215
Idiopatyczne uszkodzenie nerwu VII (twarzowego)	216

Uszkodzenie kilku pojedynczych nerwów (mononeuropatia mnoga)	218
Uszkodzenie splotu barkowego	218
Uszkodzenie górnej części splotu barkowego	218
Uszkodzenie dolnej części splotu barkowego	218
Zapalenie splotu barkowego	219

12. Choroby kręgosłupa i rdzenia kręgowego 220

Choroby kręgosłupa wywołujące ból	220
Przepuklina jądra miażdżystego w odcinku krzyżowo-lędźwiowym	221
Przepuklina jądra miażdżystego w obrębie szyi	224
Przepuklina jądra miażdżystego w odcinku piersiowym	225
Choroba zwyrodnieniowa kręgosłupa (<i>spondylosis</i>)	226
Kręgozmyk (<i>spondylolisthesis</i>)	226
Uszkodzenie rdzenia kręgowego wymagające nagłej interwencji	227
Uszkodzenie neuronu ruchowego	228
Rokowanie	229
Leczenie	230
Rdzeniowy zanik mięśni u dzieci	232

13. Śpiączka i zaburzenia świadomości, śmierć mózgu, stan wegetatywny 233

Śpiączka i zaburzenia świadomości	233
Diagnostyka	234
Postępowanie	239
Śmierć mózgu	239
Diagnostyka	240
Przewlekła śpiączka i stan wegetatywny	240
Diagnostyka	241
Rokowanie	241
Postępowanie	242

14. Urazy głowy	243
Postępowanie	244
Postępowanie z chorym z zaburzeniami przytomności	244
Postępowanie w zależności od rodzaju urazu	246
Powikłania pourazowe	249
 15. Zatrucia i uzależnienia lekowe	 252
Opioidy	253
Leki uspokajające i nasenne	254
Karbamazepina	256
Alkohol etylowy	257
Alkohol metylowy	259
Insektycydy fosforoorganiczne (inhibitory acetylocholinesterazy)	260
Zatrucie ołowiem	261
Zatrucie rtęcią	263
 Piśmiennictwo	 265